gemeente
Het Hogeland

Raadsvoorstel

Onderwerp:	Eerste Bestuursrapportage 2022 (Voorjaarsnota 2022)
Datum:	22 juni 2022
Agendapunt:	4
Behandeling:	Ter bespreking in raadsoverleg
Portefeuille-houder(s):	Wethouder E. Dijkhuis
Steller:	Peter Meijer: p.meijer@hethogeland.nl
Zaaknummer:	Z.HHL.060841

1. Samenvatting

Hierbij bieden wij u de eerste Bestuursrapportage over 2022 aan. Met het vaststellen van de bestuursrapportage neemt u kennis van de voortgang binnen de verschillende programma's en krijgt u een beeld van het financieel perspectief dat het startpunt vormt voor de opstelling van de kaderstelling van de begroting 2022. In afwijking van onze financiële verordening leggen wij u de kaders voor de begroting afzonderlijk voor. Deze bieden wij u voor de zomer aan, zodat de bespreking met uw raad na de zomer kan plaatsvinden. Deze kaders vormen dan het uitgangspunt voor de opstelling van de begroting 2022.

De nota heet overigens Voorjaarsnota 2022, in lijn met de terminologie zoals u dat gewend bent. In dit raadvoorstel spreken wij echter over de eerste Bestuursrapportage.

De bestuursrapportage wordt aan uw raad voorgelegd met een negatief meerjarig saldo met daarin een groot aantal onzekerheden. Voor het huidige jaar geeft deze nota een negatief effect van € 1,4 miljoen. Hier zit echter een behoorlijk groot incidenteel voordelig effect in. Het structurele karakter van deze nota bedraagt ca. € 2,5 miljoen negatief in 2026. Wanneer we dit effect betrekken bij het bestaande perspectief uit de begroting 2022, dan geeft dit een structureel tekort van ca. € 1,7 miljoen in 2025 e.v. Rekening houdend met de bestaande onzekerheden en de ambities in het Coalitieakkoord, betekent dit een behoorlijke opgave voor de opstelling van de begroting 2023.

De behandeling in uw raad staat geagendeerd voor 6 juli 2022.

2. Gevraagd of voorgesteld besluit

Wij stellen u voor:

- Kennis te nemen van de eerste bestuursrapportage 2022;
- De structurele en incidentele mutaties in de bestuursrapportage vast te stellen en deze voor het jaar 2022 te dekken uit de Algemene Reserve;

3. Inleiding

Voor u ligt de eerste bestuursrapprtage 2022 van Het Hogeland. Deze nota is tot stand gekomen in een bijzondere tijd. De reeds bestaande onzekerheden van een organisatie in ontwikkeling worden gecombineerd met de onzekerheden op diverse terreinen. Onzekerheden voor zowel onze eigen bedrijfsvoering, als ook voor onze bedrijven en inwoners. De op stapel staande herijking van het gemeentefonds, de oplopende tekorten op

de Jeugdzorg en diverse grote maatschappelijke opgaven maken dat we financieel onder druk staan en onze toekomstige financiële situatie allesbehalve zeker is.

De voorjaarsnota bestaat deze keer alleen uit een bestuursrapportage. De start van een nieuw college en raad, gepaard gaande met de onzekerheden en opgaven waar we voor staan, maakt dat wij het verstandig vinden iets meer tijd te nemen voor een goed onderbouwde kaderstelling voor het opstellen van de begroting 2023. De structurele wijzigingen uit de bestuursrapportage zijn echter wel van grote invloed op het meerjarig financieel beeld. Dit bijgestelde perspectief is het startpunt voor de op te stellen kaderstelling voor de begroting 2023.

De bestuursrapportage, de kadernota en de komende begroting zijn de eerste van ons college. Het is onze ambitie om deze periode goed te starten en een goed fundament neer te leggen voor uw raad en ons college.

4. Financieel perspectief

Het startpunt voor het financieel perspectief is het structureel gepresenteerde meerjarige saldo in de vastgestelde begroting 2022. Dit perspectief wordt op basis van de ontwikkelingen die in deze nota zijn gepresenteerd bijgesteld en geeft een beeld van waar we nu staan. Uit de cijfers blijkt dat zowel voor het huidige begrotingsjaar als richting de begroting 2023 keuzes gemaakt moeten worden om het financiële plaatje sluitend te krijgen. Daarbij blijven er veel zaken in ontwikkeling en moeten we accepteren dat er de nodige onzekerheden aanwezig blijven en dat de begroting dus aan verandering onderhevig zal zijn.

Het gepresenteerde financieel perspectief moet in samenhang worden beschouwd met de opgenomen taakstellingen. In het hoofdstuk taakstellingen gaan wij nader in op de stand van zaken.

5. Effecten bestuursrapportage

Hoewel wij in deze bestuursrapportage alleen noodzakelijke mutaties hebben uitgevraagd, zien wij toch een behoorlijke structurele uitzetting. Het totaalbeeld na verwerking van de gepresenteerde mutaties uit de bestuursrapportage ziet er als volgt uit:

Verloop meerjarig perspectief					
Bedragen x €1.000,-	2022	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**
Huidig perspectief	1.430	5	520	940	nnb
Effecten 1e bestuursrapportage 2022	-1.407	-2.395	-2.469	-2.470	-2.545
Bijgesteld perspectief	**23**	-2.390	-1.949	-1.530	NNB

U ziet in de bovenstaande tabel dat het financieel perspectief ten opzichte van de begroting 2022 is verslechterd. Een korte samenvatting van de relatief grote (veelal structurele) mutaties en ontwikkelingen die aan deze verschuiving ten grondslag liggen vindt u in de onderstaande tabel. U zult in de nota zien dat de voorgestelde mutaties overwegend van noodzakelijke aard zijn. Dat wil zeggen dat ze veroorzaakt worden door exogene ontwikkelingen, technisch van aard zijn, of noodzakelijk zijn om aan onze wettelijke taken te kunnen voldoen.

Samenvatting					
Bedragen x €1.000,-	2022	2023	2024	2025	2026
Claims niet afweegbaar:					
Uitbreiding wethouders en ondersteuning	150	190	190	190	190
Voorziening wachtgeld wethouders	204	-	-	-	-
Herijking stelpost personele taakstelling	707	707	707	707	707
CAO stijging per saldo	198	198	198	198	198
Licenties	395	282	282	282	282
WMO	235	235	235	235	235
Veiligheidsregio	52	89	89	89	89
Energiekosten	80	80	80	80	80
Structurele Personele uitzetting (niet gedekt)	492	492	492	492	492
Incidentele Personele uitzetting (niet gedekt)	45				
Parkeren WEC	188	-	-	-	-
Verkoop dorpshuis	108	-	-	-	-
Openbaar Groen	127	-	-	-	-
Storting dorpen- en ondernemersfonds	430	-	-	-	-
Taakstelling efficiency	202	-	-	-	-
Omgevingswet: Burgerberaad	135	-	-	-	-
Vrijval Coronareserve	-500	-	-	-	-
Afval	-350				
Kapitaallasten	-2.000	33	33	33	33
Hogelandfeest	100	-	-	-	-
Overig per saldo	410	89	163	163	239
Saldo voorjaarsnota	1.407	2.395	2.469	2.470	2.545

Voor een toelichting op de bovenstaande posten verwijzen wij u naar de inleiding en de diverse programma's van de nota.

6. Algemene Uitkering

Op het moment van schrijven van deze nota is de meicirculaire helaas nog niet verschenen. Niet onwaarschijnlijk is echter dat deze circulaire effect heeft op het in deze nota gepresenteerde perspectief. Wij zullen u bij de kaderstelling na de zomer ook informeren over de gevolgen van deze circulaire, zodat u dit kunt betrekken bij de besluitvorming over de kaders van de begroting.

We willen vast een doorkijkje geven in hetgeen er wordt opgenomen in de meicirculaire. Belangrijke items in de meicirculaire zullen de effecten van de herijking en het tijdelijk bevriezen van de opschalingskorting zijn. Er is echter ook een nieuw regeerakkoord die in de meicirculaire vertaald gaat worden. Op basis van eerdere communicatie vanuit het rijk kunnen we een globale inschatting maken van de effecten. Deze ziet u in de onderstaande tabel.

Effecten gemeentefonds					
Bedragen x €1.000,-	2022	2023	2024	2025	2026
Regeerakkoord (meicirc.)	1.317	1.972	3.883	4.475	990
Opschalingskorting	-	1.207	1.614	2.036	-
Herijking gemeentefonds	-	-360	-1.080	-1.803	-1.803
Verwacht effect	**1.317**	2.819	4.417	4.708	-813

Het is echter afwachten of de voorjaarsnota van het rijk bovenstaande verwachting gaat beïnvloeden. Wij verwachten dat de effecten van het regeerakkoord aan verandering onderhevig zullen zijn. In het financieel perspectief sorteren we daarom nog niet voor op de uitkomsten van de circulaire.

7. Risico's

Naast bovengenoemde mutaties spelen er verschillende ontwikkelingen die een negatief effect zullen hebben op onze financiële positie. Wij willen in ieder geval benoemen: de herverdeeleffecten van de algemene uitkering, de harmonisatie van de beheerplannen, de op te pakken maatschappelijke opgaven en de sterk oplopende kostprijzen en rentepercentages voor onze aan te trekken financieringsmiddelen..

De gepresenteerde effecten van de voorgenomen herijking van het gemeentefonds zijn voor ons desastreus en wijzen op een structurele verlaging van de algemene uitkering voor onze gemeente van ca. € 5 miljoen. Middels een aangepast ingroeipad zal een deel van dit effect in de komende jaren stapsgewijs worden verwerkt. Dat geeft tot en met 2025 enig houvast. Waar de geplande evaluatie in 2025 toe zal leiden is nu echter zeer onzeker.

Een andere onzekerheid met betrekking tot de Algemene Uitkering betreft de compensatie van de grote kostprijsstijgingen die wij op diverse terreinen zien. Wanneer het accres van het gemeentefonds onvoldoende mee stijgt, zal dit de financiële druk op onze begroting vergroten.

Voor wat betreft de Coronacrisis hebben we de ontvangen rijksmiddelen gedoteerd aan de bestemmingsreserve 'Corona'. Gezien de huidige situatie denken wij dat de risico's beheersbaar zijn en we een deel van de gereserveerde middelen kunnen laten vrijvallen.

Een uitgebreide risicoanalyse vindt u ook in de paragraaf 'Weerstandsvermogen en Risicomanagement' in de jaarstukken, die in juni in uw raad is besproken.

8. Algemene Reserve

Door een aantal incidentele meevallers ziet u in deze nota een beperkte claim op de Algemene Reserve voor het lopende jaar. In de jaarstukken die u onlangs hebt besproken, hebben we u geschetst dat het beschikbare weerstandsvermogen is gestegen als gevolg van het positieve rekening resultaat. We blijven zodoende boven de gewenste norm van 1. Het financieel perspectief voor het lopende jaar leidt daarmee nog niet tot problemen in het weerstandsvermogen. Voor de komende jaren is het uiteraard van belang dat de nu gepresenteerde tekorten voor deze jaren worden opgevangen. Dat vraagt keuzes bij de kaderstelling en de begroting 2023

9. Conclusie

Wanneer we op basis van het bovenstaande de balans opmaken en kijken naar de opgave die voor ons ligt, dan komen we met de bestaande informatie tot het onderstaande beeld. Hierbij hebben we ook de bestaande taakstellingen betrokken. Deze moeten immers nog gerealiseerd worden en maken derhalve onderdeel uit van de opgave die voor ons ligt:

Verloop meerjarig perspectief *Bedragen x €1.000,-*	2022	2023	2024	2025	2026
Saldo begroting 2022	1.430	5	520	940	NNB
Voordelige ontwikkelingen:					
Regeerakkoord (meicirc.)	1.317	1.972	3.883	4.475	990
Opschalingskorting	-	1.207	1.614	2.036	-
Nadelige ontwikkelingen:					
Herijking gemeentefonds	-	-360	-1.080	-1.803	-1.803
Saldo na exogene ontwikkelingen	**2.747**	**2.824**	**4.937**	**5.648**	**-813**
Opgave Taakstellingen	-3.140	-4.776	-4.879	-5.310	-5.310
Effect bestuursrapportage	-1.407	-2.395	-2.469	-2.470	-2.545
Netto stand/opgave	**-1.800**	**-4.347**	**-2.411**	**-2.132**	**-8.668**

Bovenstaand beeld vormt het startpunt voor de op te stellen kaderstelling en begroting 2023. U ziet dat er ondanks de positieve effecten van het regeerakkoord een forse opgave ligt voor de komende jaren. Uiteraard kan deze opgave worden verlaagd, wanneer een deel van de bestaande taakstellingen kan worden ingevuld. Zoals eerder gezegd, zullen we de effecten van het regeerakkoord, de herijking van het gemeentefonds en het schrappen van de korting op de Jeugdzorg, concreter kunnen duiden na het verschijnen van de meicirculaire. Dat concrete beeld nemen we uiteraard mee in de kaderstelling, die wij na de zomer met u bespreken.

Bijlage:
Voorjaarsnota 2022

Uithuizen, 7 juni 2022

Burgemeester en wethouders van de gemeente Het Hogeland,

Gemeentesecretaris, Burgemeester,

Paul van Vilsteren Henk Jan Bolding